7/11365

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

K-Q
TSE-ISO-EN

Sayı : B.13.0.HKM.0.00.00.00.(2006)610-8/ 197 31 OCAK 2006
Konu : Yazılı Soru Önergesi

04183

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26/12/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17250 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Adana Milletvekili Prof.Dr.N.Gaye ERBATUR'ait 7/11365 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Türkiye genelinde Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 2005/Haziran ayı itibariyle prim alacağının aslı 3.802.409.392,49 YTL, 2005/Ekim ayı itibariyle hesaplanan gecikme zammı 3.660.262.644,82 YTL olmak üzere toplam 7.462.672.037,30 YTL.'dir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde olan Kurum alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin yasa tasarısı kapsamına özel sektör işverenlerinin Sosyal Sigortalar Kurumuna 2005/Mart ayı sonuna kadar tahakkuk etmiş borçları dahildir.

Söz konusu yasa tasarısı kapsamında 2005/Mart ayı itibariyle 3.461.955.107,83 YTL borç aslı ve 3.840.818.535,98 YTL gecikme zammından oluşan toplam 7.302.773,643,80 YTL alacağının özel sektör işverenlerinden kaynaklanan ve 2,329,036,840,94 YTL borç aslı ve 2.320.030.378,10 YTL gecikme zammından oluşan toplam 4.649.067.219,04 YTL'dir. Dolayısıyla, tasarı ile ilgili yapılan açıklamalarda Kurumun yalnızca özel sektör işverenlerinden olan 4,6 Milyar YTL alacağı ifade edilmiştir. Buna göre önergede arada fark olarak ifade edilen tutar tasarı kapsamına girmeyen Kurum alacaklarından kaynaklanmaktadır.

Diğer taraftan, tasarı ile ilgili yapılan son düzenlemeler ile Sosyal Sigortalar Kurumu prim alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin yasa tasarısı kapsamına, Mülga 5272 sayılı Belediye Kanunu'nun geçici 7'inci maddesi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun geçici 3'üncü maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun geçici 5'inci maddelerine istinaden Hazine Müsteşarlığı bünyesinde kurulan Uzlaşma Komisyonuna başvuruda bulunanlar hariç olmak üzere resmi ve özel sektör işverenlerinin sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ve sosyal yardım zammı, özel bina inşaatı ve ihale konusu işlerden kaynaklanan fark işçilik tutarı, topluluk sigortasına devam eden avukatlar ve noterler ile isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödeyenlerden sigortalılığı sona ermeyen sigortalıların prim borçları alınmıştır.

Taslakta borç aslı tutarı 100.000 YTL altında ve üstünde olanlar için farklı yapılandırma esasları getirilmiştir.

Buna göre;

a) 100.000 YTL'nın altındaki borçlardan dolayı borç aslına ödeme vadelerinden itibaren 31/12/1998 tarihine kadar uygulanan gecikme zammı hesaplanmak suretiyle, 01/01/1999 tarihinden itibaren ise toptan eşya fiyat endeksi (TEFE) ve üretici fiyat endeksi (ÜFE) değişim oranları bileşik bazda uygulanmak suretiyle yeniden yapılandırmaya esas olan borç hesaplanacaktır.

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06510 ANKARA
Tel: 0-312 296 64 18-296 64 01 Fax: 0 312 212 39 34
Elektronik Ağ:www.csgb.gov.tr.

Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat : Araştırmacı N.Özgüneş
e.posta:nözgüneş@csgb.gov.tr

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

K-Q
TSE-ISO-EN

b) 100.000.YTL üzerindeki borçlar ise, taksitlendirme başvurusunun yapıldığı tarihten önceki ayın sonuna kadar olan süre için Kurumun mevcut mevzuatına göre gecikme zammı hesaplanarak toplam borç bulunacaktır.

Bu şekilde borç hesaplandıktan sonra,

1- Bilanço esasına göre defter tutan ve 01/01/2005 tarihi itibariyle vergi mükellefiyeti devam eden işverenlerin en son vermiş olduğu gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi eki bilançosu esas alınarak, "Dönen Varlıklar-Stoklar/Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar" rasyosuna göre bulunacak oran 0.50 ve altında ise bu durum borçlu açısından "çok zor durum" hali kabul edilecektir.

Sözkonusu oranın; 0.50-0.40 arasında olması durumunda toplam borcun %10'u, 0,39-0.30 arasında ise toplam borcun %20'si, 0.29 ve altında ise toplam borcun %30'u:

2- 01/01/2005 tarihi itibariyle vergi mükellefiyeti devam eden ve Bilanço esasına göre defter tutmayan işverenler tarafından 31/12/2004 tarihi itibariyle beyan edilecek mali durum bildirimi esas alınarak, "Kasa+Banka+Kısa Vadeli Alacaklar/ Kısa Vadeli Borçlar" rasyosuna göre bulunacak oran 0.30 ve altında ise bu durum borçlu açısından "çok zor durum" hali kabul edilecektir.

Söz konusu oranın; 0.30-0.20 arasında olması durumunda toplam borcun %10'u, 0.19-0.10 arasında bulunması halinde %20'si, 0.09 ve bu oranın altında ise borcun %30'u;

3- 01/01/2005 tarihinden önce vergi mükellefiyeti sona eren veya haklarında iflas kararı verilen işverenlerin yapılandırma kapsamında olan ve borç aslı ile gecikme zammı toplamlarından oluşan borcun %30'u

Terkin edilerek yapılandırmaya esas olan borç bulunacaktır.

Yapılandırmaya esas olan borçlar, başvuru tarihine göre aylık bazda hesaplanacak ağırlıklı yaş ortalamasına göre Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde taksitlendirilecektir.

Yeniden yapılandırılan borcun taksitle ödenmek istenmesi halinde taksitlendirme süresine bağlı olarak borcun 12 ayda ödenmek istenmesi halinde yıllık %5, 12 ayı aşan sürede ödenmek istenmesi halinde yıllık %6 ve 24 ayı aşan sürede ödenmek istenmesi halinde yıllık %7 oranında taksitlendirme farkı alınacaktır.

Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nde alacakların faiz ve cezasının silinmesi söz konusu değildir. Zira gecikme zamları anaparaya dahil edildiğinden Kurumun alacakları anapara ve gecikme zammı olarak ayrı ayrı takip edilmemektedir.

Bağ-Kur'un 2004 yılında başlatmış olduğu ve 2005 yılında devam eden sigortalılık kayıtlarının güncelleştirilmesine ilişkin çalışmaları sonucunda 248 bin sigortalı dosyasında sigortalılık süreleri değişmiş, büyük bir bölümünün sigortalılık niteliği taşımadıkları tespit edilerek sigortalılıkları sona erdirilmiştir. Özellikle 5 yıldan daha fazla süreyle hiç prim ödemesinde bulunmayan ancak Kurum kayıtlarında yer alan bu şahısların Kuruma olan prim borçlarının büyük miktarlardan oluşması nedeniyle bu kayıtların sona ermesiyle birlikte Kurum alacakları azalmış bir başka deyişle hayali alacaklar silinmiştir.

Bu nedenle prim alacaklarında 4,7 milyar TL'lik azalma meydana gelmiştir. Bu durumun yapılandırma ile ilişkisi bulunmamaktadır.

Yeniden yapılandırma Kanun Tasarısında özellikle 1990 yılından sonra uygulanan gecikme zammı/faiz oranlarının yüksek olması ve bileşik anlamda gecikme zammı uygulanması nedeniyle oluşan birikmiş borçların ödenebilir bir hale getirilmesi ve ekonomik krizlerin sonuçlarının azaltılması hedeflenmiştir.

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06510 ANKARA
Tel: 0-312 296 64 18-296 64 01 Fax: 0 312 212 39 34
Elektronik Ağ:www.csgb.gov.tr.

Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat : Araştırmacı N.Özgüneş
e.posta:nözgüneş@csgb.gov.tr

7/11365

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

K-Q
TSE-ISO-EN

Buna göre, 31/12/1998 tarihine kadar uygulanan gecikme zammı aynı kalmak suretiyle, 01/01/1999 tarihinden itibaren TEFE ve ÜFE oranları uygulanarak borç miktarı hesap edilecektir.

Ayrıca, borç tutarlarının %25'inin peşin ödenmesi veya 4 taksitin tutarının ödenmesi halinde sağlık yardımı verilmesi öngörülmektedir.

Yine, borç tutarlarının borcun yaşı, süresi ve miktarına göre 48 aya kadar taksitler halinde ödenebilmesine Bağ-Kur Yönetim Kurulu yetkili kılınmakta olup, 12 aya kadar %5, 24 aya kadar %6, 24 ayı aşan borç tutarları için ise yıllık %7 gecikme zammı/taksit tutarlarının artırımı hükümleri bu tasarıda mevcuttur.

Yeniden Yapılandırma Kanun Tasarısında 01/01/1999 tarihine kadar eski gecikme zammı oranları, bu tarihten itibaren ise TÜFE ve ÜFE uygulanacağı yer almakta olup, son yıllarda prim borçlarına uygulanan yüksek gecikme zammı oranlarının düşürülmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, özellikle yaşanılan ekonomik kriz sonucu biriken prim borçlarına uygulanan yüksek gecikme zammı oranları ödeme kabiliyetini düşürmüş ve sigortalıları zor durumda bırakmıştır.

Bununla birlikte primlerini düzenli olarak ödeyenlerin memnuniyetsizlikleri de her zaman olduğu gibi söz konusu olacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06510 ANKARA
Tel: 0-312 296 64 18-296 64 01 Fax: 0 312 212 39 34
Elektronik Ağ:www.csgb.gov.tr.

Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat : Araştırmacı N.Özgüneş
e.posta:nözgüneş@csgb.gov.tr